Lieta Nr. A 42404105
(A 558-07/5)

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2007. gada 25. septembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese I.Kaļiņina,

piedaloties pieteicēja *E.Z* .pilnvarotai pārstāvei *V.M.Z.*,
atbildētāja Rīgas pilsētas pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes – Rīgas domes Administratīvās komisijas – pārstāvim Mikam Brakovskim,

2007. gada 5. septembrī atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *E.Z.* pieteikuma par Rīgas domes Administratīvās komisijas 2005. gada 12. augusta lēmuma Nr. AK-05-94-ap atcelšanu un administratīvā akta izdošanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas domes Administratīvās komisijas (turpmāk – atbildētājs) 2005. gada 12. augusta lēmumu Nr. AK-05-94-ap (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) noraidīts *E.Z.*(turpmāk – pieteicējs) lūgums par nodarīto zaudējumu atlīdzību.

Pārsūdzētajā lēmumā norādīts, ka prasība par zaudējumu atlīdzību nav pamatota, jo pieteicējs nav iesniedzis nevienu dokumentu, kas pierāda zaudējumus, kas būtu radušies Administratīvās komisijas darbības rezultātā.

[2] 2005. gada 12. septembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja pieteikums, kurā pieteicējs norāda, ka ar Administratīvās rajona tiesas 2005. gada 26. janvāra lēmumu tika atcelts prettiesiskais Rīgas domes Administratīvās komisijas 2004. gada 12. maija lēmums Nr. D57 18-6. Laikā no 2004. gada 19. februāra līdz 2005. gada 26. janvārim pieteicējs izjuta pazemojumu, melus un patērēja laiku, kas tika atrauts no darba un mācībām. Rīgas domes pašvaldības policijas un Administratīvās komisijas prettiesiskās darbības diskreditēja valdību un radīja nedrošības sajūtu. Pieteicējs lūdz noteikt atlīdzināju 1000 latus par morālo kaitējumu.

[3] 2005. gada 15. septembrī Administratīvajā rajona tiesā ierosināta administratīvā lieta par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu un jauna administratīvā akta izdošanu.

[4] Atbildētājs tiesai sniegtajā paskaidrojumā pieteikumu neatzīst, balstoties uz šādiem argumentiem: pieteicējs iesniegumam nebija pievienojis nevienu zaudējumu pamatojošu dokumentu; policijas darbinieki nav konstatējuši automašīnas SAAB Scania, */reģistrācijas numurs dzēsts/* bojājumus, automašīnas apskate un apskates akta sastādīšana netika veikta; pieteicējs pieteikumā nepamatoti atsaucies uz Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 4., 9. un 14. pantu, jo, pieņemot lēmumu par *E.Z.* administratīvo sodīšanu Administratīvā komisija balstījās uz lietā esošajiem materiāliem.

[5] Tiesas sēdē pieteicēja pārstāve atteicās atbildēt uz tiesas jautājumu, vai uztur pieteicēja pieteikumu, kā arī atteicās sniegt paskaidrojumus pēc būtības, uzdot jautājumus atbildētāja pārstāvim un piedalīties tiesas debatēs.

[6] Atbildētāja pārstāvis tiesas sēdē paskaidroja, ka uzskata pieteicēja pieteikumu par nepamatotu un norādīja, ka 2004. gada 12. maija lēmuma, ar kuru tika uzlikts administratīvais sods pieteicējam, darbība uz tā pārsūdzēšanas laiku tika apturēta pēc likuma, līdz ar to nevarēja negatīvi ietekmēt pieteicēju. Savukārt atbilstoši Valsts pārvaldes

iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 7. panta ceturtajai daļai par mantisko zaudējumu neuzskata laiku un pūles, ko privātpersona veltījusi konkrētās lietas risināšanai.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, izvērtējusi lietas materiālus un tiesas sēdē noklausījusies atbildētāja pārstāvja paskaidrojumus, atzīst, ka pieteicēja pieteikums ir pamatots, un tāpēc apmierināms.

[8] No lietas materiāliem un atbildētāja paskaidrojumiem tiesa konstatē šādus lietas faktiskos apstākļus.

[8.1] Pieteicējam 2004. gada 19. februārī tika sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols Nr. 1.4. 70508 266052 (turpmāk – protokols; lietas 61. lapa) par to, ka viņš apzināti nepatiesi izsauca speciālo dienestu – pašvaldības policiju */adrese dzēsta/*, Rīgā.

[8.2] Ar Rīgas domes Administratīvās komisijas Centra rajona apakškomisijas 2004. gada 24. marta lēmumu Nr. D57-12-63 pieteicējs sodīts ar naudas sodu Ls 25 apmērā, pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 202. pantu.

[8.3] Nepiekrītot 2004. gada 24. marta lēmumam Nr. D57-12-63, pieteicējs to apstrīdēja Rīgas domes Administratīvajā komisijā. Rīgas domes Administratīvā komisija ar 2004. gada 12. maija lēmumu Nr. D57 18-6 apstrīdēto lēmumu atstāja negrozītu.

[8.4] Rīgas domes Administratīvās komisijas 2004. gada 12. maija lēmumu Nr. D57 18-6 pieteicējs pārsūdzēja Administratīvajā rajona tiesā (lieta Nr. A42102504).

[8.5] Ar Administratīvās rajona tiesas 2005. gada 26. janvāra spriedumu Rīgas domes Administratīvās komisijas 2004. gada 12. maija lēmums Nr. D57 18-6 tika atcelts no tā pieņemšanas dienas.

[8.6] Minētā sprieduma motīvu daļā tiesa ir konstatējusi, ka pieteicējs 2004. gada 19. februārī izsauca policiju uz adresi */adrese dzēsta/*, Rīgā, ar mērķi fiksēt bojājumu, ko viņa automašīnai nodarījis no nama fasādes krītošs apmetuma gabals. Pieteicējs izsauca policiju, jo bija pārliecināts, ka iespējams fiksēt cēloņsakarību starp automašīnas bojājuma faktu un faktu, ka šo bojājumu nodarījis no nama */adrese dzēsta/*, Rīgā, fasādes krītošs apmetuma gabals. Policija pēc ierašanās notikuma vietā konstatējusi, ka nav iespējams fiksēt minēto cēloņsakarību. To nebija iespējams fiksēt, jo pieteicējs pirms tam bija aizbraucis no notikuma vietas. Līdz ar to notikuma rekonstrukcija vairs faktiski nebija iespējama. Nebija iespējams izveidot negadījuma precīzu shēmu, jo tajā iesaistītie objekti – pieteicēja automašīna un no nama fasādes krītošais priekšmets – vairs neatradās precīzi tādā stāvoklī, kā notikuma brīdī (sprieduma 12. punkta trešā un ceturtā rindkopa).

[8.6] Administratīvās rajona tiesas 2005. gada 26. janvāra spriedumu lietas dalībnieki nav pārsūdzējuši un tas stājies likumīgā spēkā 2005. gada 22. februārī.

[8.7] 2005. gada 12. augustā Rīgas domes administratīvā komisija sniedza pieteicējam atbildi Nr. AK-05-94-ap (lietas 15. lapa), kurā tika noraidīts pieteicēja pārstāves lūgums par zaudējumu atlīdzināšanu, jo pieteicējs nebija iesniedzis iestādei nevienu dokumentu, kas pierādītu pieteicējam radušos zaudējumu apmēru.

[8.8] 2005. gada 17. augustā pieteicējs vērsās Rīgas domē ar iesniegumu (lietas 16. – 17. lapa), kurā lūdza atmaksāt pieteicējam radušos zaudējumus par liegto iespēju saņemt apdrošināšanas naudu Ls 168 apmērā un par personisko kaitējumu, kas tika radīti Rīgas domes pašvaldību policistu bezdarbības un ļaunprātīgas varas izmantošanas apstākļos Ls 832 apmērā, kas kopsummā sastāda Ls 1000.

[8.9] 2005. gada 12. septembrī Administratīvajai rajona tiesai iesniegtajā pieteikumā pieteicējs lūdz atcelt Rīgas domes Administratīvās komisijas 2005. gada 12. augusta lēmumu Nr. AK-05-94-ap un noteikt atlīdzinājumu Ls 1000 apmērā par morālo kaitējumu, t.i. izdot administratīvo aktu.

[9] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 250. panta pirmo daļu tiesa, taisot spriedumu, pārbauda, vai administratīvais akts izdots, ievērojot

procesuālos un formālos priekšnoteikumus; vai tas atbilst materiālo tiesību normām; vai administratīvā akta pamatojums attaisno adresātam noraidītās tiesības. Bet panta otrā daļa noteic, ka tiesa, vērtējot administratīvā akta tiesiskumu, spriedumā ņem vērā tikai tos apstākļus, uz kuriem iestāde ir atsaukusies administratīvā akta pamatojumā.

Tiesa konstatē, ka konkrētajā gadījumā tiesas kontrolei ir pakļauts Rīgas domes Administratīvās komisijas 2005. gada 12. augusta lēmums Nr. AK-05-94-ap.

[10] Pārbaudot pārsūdzētā lēmuma atbilstību procesuālajiem un formālajiem priekšnoteikumiem, tiesa norāda, ka atbilstoši APL 67. panta otrajai daļai rakstveidā izdotam administratīvajam aktam ir jāsatur virkne sastāvdaļu, kas norādītas šajā tiesību normā. Tā atbilstoši APL 67. panta otrajai daļai rakstveidā izdots administratīvais akts satur šādas sastāvdaļas: iestādes nosaukums un adrese (1. punkts); adresāts (2. punkts); ja administratīvā lieta ierosināta uz iesnieguma pamata, - iesniedzēja prasījums (3. punkts); administratīvā procesa dalībnieku viedokļi un argumenti, ja tādi ir izteikti (4. punkts); faktu konstatējums (5. punkts); administratīvā akta pamatojums, it sevišķi ietverot lietderības apsvērumus (6. punkts); atsevišķs piemēroto tiesību normu uzskaitījums (norādot arī normatīvā akta pantu, tā daļu, punktu vai apakšpunktu (7. punkts); adresātam uzliktais tiesiskais pienākums (noteikta rīcība vai noteiktas rīcības aizliegums) vai tam piešķirtās, apstiprinātās vai noraidītās tiesības (8. punkts); norāde, kur un kādā termiņā šo administratīvo aktu var apstrīdēt vai pārsūdzēt (9. punkts).

[10.1] Tiesa konstatē, ka atbildētājs konkrētajā gadījumā, izdodot 2005. gada 12. augusta lēmumu Nr. AK-05-94-ap, nav precīzi norādījis iesniedzēja prasījumus atbilstoši APL 67. panta otrās daļas 3. punktam. Šāda prasība, nevar tikt uzskatīta par formālu, jo atsevišķos gadījumos tā var novest pie būtiskām kļūdām, ja netiek identificēts prasījums, ko iesniedzējs ar iesniegumu vēlējies panākt. Šāds viedoklis tiesai radies tāpēc, ka lūgums par zaudējuma atlīdzinājumu, kāds ir izteikts pieteicēja 2005. gada 17. augusta iesniegumā Rīgas domei [8.8], iespējams, atšķiras no tā, kas izriet no pārsūdzētā 2005. gada 12. augusta Administratīvās komisijas lēmuma, bet Rīgas dome pieteicēja 2005. gada 17. augusta iesniegumu par zaudējumu atlīdzinājumu faktiski atteikusies izskatīt, norādot, ka Administratīvajā rajona tiesā pārsūdzams tieši Administratīvās komisijas lēmums. Tiesa atzīst, ka gadījumā, ja viens un tas pats iesniedzējs ir vērsies iestādē ar vairākiem iesniegumiem par dažādām vai līdzīgām tēmām, tad uz iesnieguma pamata pieņemtajā lēmumā, nenorādot pieteicēja prasījumus, var tikt pieļautas kļūdas.

Tiesa konstatē, ka iesniegumā Rīgas domei pieteicējs norāda uz 2005. gada 1. aprīļa, 4. maija un 9. jūnija iesniegumiem, savukārt 2005. gada 12. augusta Administratīvās komisijas lēmumā ir norādīts, ka atbilde sniegta uz 2005. gada 8. jūlija iesniegumu.

Apstāklis, ka pārsūdzētajā lēmumā nav detalizēti norādīts iesniedzēja prasījums, tiesas ieskatā ir novedis pie būtiska procesuālo tiesību normu pārkāpuma, jo tiesai šajā gadījumā nav iespējams izsecināt, vai pieteicējs ir ievērojis lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas kārtību. Tiesa konstatē, ka pieteicējs tiesā vērsies ar lūgumu atlīdzināt morālo kaitējumu, savukārt 2005. gada 17. augusta iesniegumā Rīgas domei pieteicējs lūdzis atlīdzināt radušos zaudējumus par liegto iespēju saņemt apdrošināšanas naudu Ls 168 apmērā (norādītais prasījums uzskatāms par mantisko zaudējumu) un zaudējumus par personisko kaitējumu, kas, pieteicējaprāt, tika radīts Rīgas domes pašvaldību policistu bezdarbības un ļaunprātīgas varas izmantošanas apstākļos Ls 832 apmērā (kopsummā Ls 1000 apmērā), kas ir atšķirīgs prasījums no pieteicēja pieteikumā ietvertā prasījuma tiesai.

Tiesa konstatē, ka no APL 92. panta un Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma izriet, kādi zaudējumu veidi personai var rasties sakarā ar valsts pārvaldes iestādes prettiesisku administratīvo aktu vai prettiesisku faktisko rīcību, un tie ir: mantiskais zaudējums (Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 7. pants); personiskais kaitējums (Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 8. pants); morālais kaitējums (Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 9. pants).

[10.2] Saskaņā ar APL 67. panta otrās daļas 4. punktu pārsūdzētajā lēmumā bija jānorāda administratīvā procesa dalībnieku viedokļi un argumenti, ja tādi ir izteikti. Tiesa konstatē, ka atbildētājs šo likuma prasību konkrētajā gadījumā nav ievērojis. Pārsūdzētais lēmums nesatur arī faktu konstatējumu, tādējādi atbildētājs ir pārkāpis arī APL 67. panta otrās daļas 5. punktu un trešo daļu.

Tiesa vērš uzmanību, ka faktu konstatējums ir ļoti būtiska administratīvā akta sastāvdaļa, kas dod iespēju pārbaudīt, vai pie noteiktiem faktiskajiem apstākļiem ir piemērojamas atbilstošas tiesību normas. Ievērojot to, ka šie konkrētie faktiskie apstākļi nav identificēti, nav arī iespējams noskaidrot, kādas tiesību normas būtu jāpiemēro konkrētajā gadījumā. Faktu konstatējums ir būtisks arī tādā nozīmē, lai vēlāk varētu izdarīt secinājumus par iestādes konsekventu rīcību arī citās līdzīgās lietās. Ja šāda faktu konstatējuma nav, tad nav arī iespējams secināt, vai iestāde ievēro vienlīdzības principu gan attiecībā jau uz izlemtām lietām, gan arī uz nākotnē paredzamām lietā.

Atbildētājs pārsūdzētā lēmuma daļā, kurā norādīts uz iespēju pārsūdzēt lēmumu, vispārīgi atsaucies uz APL 75., 76., 77., 78., 79. un 93. pantu, nenorādot uz to, kādā termiņā šo lēmumu ir iespējams pārsūdzēt. Tiesa atzīst, ka atbildētāja norādītās normas ir tikai procesuālās tiesību normas, un konkrētajā gadījumā nav iespējams pārbaudīt pārsūdzētā lēmuma atbilstību materiālajām tiesību normām atbilstoši APL 250. panta pirmās daļas 2. punktam, izskatot pieteicēja prasījumu pēc būtības.

Pastāvot šādiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka spriedumā konstatētie procesuālie pārkāpumi ir radījuši būtisku pārsūdzētā lēmuma procesuālo prettiesiskumu, jo ir saskatāma tieša cēloņsakarība starp procesuālo normu pārkāpumu un procesa rezultātu, jo gan no faktu konstatējuma, gan no pārsūdzētā lēmuma pamatojuma ir atkarīgs lēmuma rezultāts. Šajā gadījumā tiesa nevar izvērtēt, vai pārsūdzētā lēmuma rezultāts būtu bijis savādāks, ja šīs procesuālās darbības būtu veiktas, tieši tā iemesla dēļ, ka atbildētājs nav ievērojis visus nosacījumus. Tiesai nav iespējams pilnībā pārbaudīt pārsūdzētā lēmuma materiālo tiesiskumu, t.i., vai lēmums atbilst materiālo tiesību normām un vai tā pamatojums attaisno pieteicējam noraidītās tiesības, jo lēmumam nav pamatojuma un tiesai trūkst faktu, kuriem būtu jāizriet no paša lēmuma, kā to noteic APL 250. panta otrā daļa. Ievērojot iepriekš minēto, tiesa secina, ka atbildētāja pieļautie procesuālie pārkāpumi ir tik būtiski, ka paši par sevi rada pamatu pārsūdzētā lēmuma atcelšanai.

[11] Bez tam tiesa vērš atbildētāja uzmanību uz pieteicēja pieteikumā norādīto, ka morālo kaitējumu viņš saista ar to, ka laikā no 2004. gada 19. februāra līdz 2005. gada 26. janvārim pieteicējs izjuta pazemojumu, melus un patērēja laiku, jo tika atrauts no darba un mācībām sakarā ar Rīgas domes Administratīvās komisijas 2004. gada 12. maija lēmuma Nr. D57 18-6 pārsūdzēšanu Administratīvās rajona tiesā.

Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 15. pants noteic, ka privātpersona iesniegumu par zaudējuma atlīdzinājumu iesniedz tai iestādei, kas nodarījusi zaudējumu.

Minētā likuma 16. pantā savukārt norādītas prasības, kādas izvirzāmas pieteicēja iesnieguma par zaudējuma atlīdzinājumu noformēšanai

(1) Iesniegumā par zaudējuma atlīdzinājumu norāda:

1) tās iestādes nosaukumu, kurai iesniegts iesniegums;

2) iesniedzēja vārdu, uzvārdu, personas kodu un dzīvesvietu, bet juridiskajai personai - nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;

3) prasījumu;

4) faktus, kas, pēc iesniedzēja domām, pamato tiesības uz zaudējuma atlīdzinājumu;

5) bankas kontu, uz kuru zaudējuma atlīdzinājums pārskaitāms.

(2) Iesniegumā var norādīt arī pierādījumus, kas apliecina zaudējuma nodarīšanas faktu un zaudējuma apmēru, un iesniegumam pievieno attiecīgo dokumentu kopijas, uzrādot šo dokumentu oriģinālus vai noteiktā kārtībā apliecinātus norakstus. Ja iesniegums nosūtīts pa pastu, tam pievieno noteiktā kārtībā apliecinātus dokumentu norakstus vai kopijas.

(3) Iesniegumā var norādīt lietas juridisko pamatojumu un citas ziņas, kas var būt svarīgas lietas izskatīšanā.

(4) Prasījumā norāda prasītā zaudējuma atlīdzinājuma kopējo summu. Ja tiek prasīts atlīdzinājums par vairākiem zaudējuma veidiem, iesniegumā var norādīt par katru zaudējuma veidu prasītā zaudējuma atlīdzinājuma summu.

Atbildētājs, noraidot pieteicēja lūgumu par zaudējumu atlīdzinājumu, balstījās vienīgi uz apstākli, ka pieteicējs nav iesniedzis nevienu dokumentu, kas pierādītu pieteicējam radušos zaudējumus, neatsaucoties ne uz vienu tiesību normu, kas būtu izvērtēta šāda atteikuma tiesiskajam pamatojumam.

Ņemot vērā, ka uz pieteicēja iesnieguma pamata pieņemtais lēmums ir atceļams, tiesa uzdot atbildētājam vēlreiz pēc būtības izskatīt pieteicēja iesniegumu, un, veicot lietderības apsvērumus, izdot administratīvo aktu.

Atbilstoši APL 254. panta trešajai daļai, ja iestādei vēl ir jāizdara lietderības apsvērumi, tiesa spriedumā nosaka, ka iestādei noteiktā termiņā jāizdod administratīvais akts. Izdodot administratīvo aktu, iestādei ir obligāti spriedumā konstatētie fakti un to juridiskais vērtējums.

APL 126. panta pirmā daļa noteic, ka ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251. pantu, 253. panta pirmo daļu 254. panta trešo daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

apmierināt *E.Z.*pieteikumu.

Atcelt Rīgas domes Administratīvās komisijas 2005. gada 12. augusta lēmumu Nr. AK-05-94-ap ar tā pieņemšanas dienu.

Uzdot Rīgas domes Administratīvajai komisijai viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienai izdot administratīvo aktu par *E.Z.*izteikto prasījumu par zaudējumu atlīdzinājumu.

Uzlikt par pienākumu Rīgas pilsētas pašvaldībai atlīdzināt pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu 10 (desmit) latu apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas.

Tiesnese I. Kaļiņina